

Årsrapport

Politiets magtanvendelse 2018

Indholdsfortegnelse

01	Indledning	3
02	Politiets indberetningssystem	4
03	Peberspray	5
04	CS-gas	6
05	Politihund	7
06	Stav	8
07	Skydevåben	9

01 Indledning

Politiets anvendelse af magt er reguleret i politilovens §§ 15-20 og i bekendtgørelse nr. 978 af 2004 med senere ændring om politiets anvendelse af visse magtmidler m.v.

Politiets magtmidler kan opdeles i otte kategorier, hvor talens brug er det mindst indgribende magtmiddel, og skydevåben er det mest indgribende:

1. Talens brug
2. Håndkraft
3. Håndjern
4. Peberspray
5. Gas
6. Politihund
7. Politistav
8. Skydevåben

Når der skal gennemføres en politiforretning, foretager den ansvarlige politimand løbende en vurdering af, om det er nødvendigt og forsvarligt at anvende magt i den aktuelle situation. I den vurdering indgår bl.a., hvilket magtmiddel der i givet fald skal anvendes. Politiet skal så vidt muligt altid vælge det mindst indgribende magtmiddel, der skønnes at være tilstrækkeligt, og anvendelsen må alene ske i en udstrækning, der står i rimeligt forhold til den interesse, der søges beskyttet ved magtanvendelsen.

Indberetningspligt

Der er indberetningspligt til Rigspolitiet, når politiet har anvendt peberspray, gas, politihund, politistav og skydevåben.

Der er ikke indberetningspligt i forhold til, hvor ofte politiet anvender magt i form af talens brug, håndkraft eller håndjern.

02 **Politiets indberetningssystem**

Politiet indførte i 2013 et elektronisk magtindberetningssystem, således at alle politikredse indberetter anvendelsen af indberetningspligtige magtmidler via dette system til Rigspolitiet.

Opgørelsen

Indberetningerne for 2018 er opgjort endeligt den 1. november 2019 og inkluderer udelukkende færdigbehandlede indberetninger fra politikredsene. Datagrundlaget er derfor delvist dynamisk, da der kan ske indberetning efter opgørelsesdatoen om magtanvendelse, der ligger forud for opgørelsesdatoen. Der tages ligeledes forbehold på grund af efterfølgende korrektioner af statistisk karakter.

Opgørelserne i denne rapport er ikke nødvendigvis sammenlignelige med andre opgørelser af politiets magtanvendelse. Dette kan skyldes, at andre opgørelser kan være baseret på data, som er indtruffet efter, at magtanvendelsen har fundet sted. Har politiet eksempelvis anvendt skydevåben og såret en person, der, efter indberetningen er foretaget, afgår ved døden, vil magtanvendelsen indgå i nærværende rapportes opgørelse af tilskadekomne. I andre rapporter vil magtanvendelsen muligvis indgå som et dødsfald.

03 Peberspray

Peberspray

Politiets indberetninger om brug af peberspray i hele landet:

År	Antal
2018	567
2017	557
2016	625
2015	655
2014	971
2013	1149

Antallet af indberetninger har de seneste fire år ligget på et forholdsvis stabilt niveau. Det er Rigspolitiets vurdering, at pebersprays virkning er blevet mere kendt i offentligheden, og at det kan forklare, at der siden 2013 er sket tæt på en halvering af anvendelse af peberspray.

04 CS-gas

Politiets indberetninger om brug af CS-gas i hele landet (gasgevær og gashåndgranat):

År	Antal indberetninger	Antal anvendt gaspatroner og gasgranater
2018	6	16
2017	2	9
2016	3	63
2015	2	16
2014	1	1
2013	7	61

Antallet af indberetningerne om brug af gas varierer meget fra år til år, idet anvendelse af gas ofte er relateret til enkeltstående hændelser vedrørende større uroligheder. Dette kan eksempelvis være i forbindelse med sportsarrangementer eller demonstrationer.

05 Politihund

Politihund

Anvendelse af politihund skal indberettes, når politihunden har været anvendt som magtmiddel, herunder hvis det blot har været tilkendegivet, at politiet havde til hensigt at anvende politihund, hvis ikke politiets påbud blev efterkommet.

Politiets indberetninger om brug af tjenestehunde i hele landet:

År	Uden personskade (ikke bidt)	Med personskade (bitt)
2018	188	104
2017	165	102
2016	140	90
2015	125	89
2014	183	111
2013	231	99

Antallet af indberetninger om anvendelse af politihund, der har medført bidskader, har siden 2013 ligget på et stabilt niveau. Siden 2010, hvor niveauet lå på 194 bidskader, har der været arbejdet målrettet med, at politihundene skal afstå fra at bide, så længe gerningsmanden efterkommer de anvisninger, der bliver givet af hundeføreren.

06 Stav

Stav

Politiets indberetninger om brug af politistav hele landet:

År	Antal
2018	230
2017	252
2016	227
2015	185
2014	269
2013	316

Antallet af brug af stav ligger forholdsvis stabilt siden 2013. Variation mellem årene er ofte relateret til enkeltstående uroligheder. Dette kan eksempelvis være i forbindelse med sportsarrangementer eller demonstrationer.

07 Skydevåben

Skydevåben

Når politiet i en situation har afgivet skud mod person, eller har anvendt våben som en direkte trussel mod en eller flere personer, skal der ske indberetning til Rigs politiet. Antallet af indberetninger inkluderer derfor både sager, hvor der blev afgivet skud mod person og sager, hvor skydevåben alene blev anvendt som trussel.

Er en politiforretning blevet gennemført under kommando, eksempelvis en indtrængningsaktion, hvor flere politifolk har trukket våben på kommando, udfærdiges der én indberetning af den pågældende leder af politiaktionen.

Politiets indberetninger om brug af skydevåben i hele landet:

År	Antal indberetninger	Antal sager hvor der er skudt mod personer	G-mand død	G-mand tilskadkommen	G-mand uskadt
2018	370	5	0	4	1
2017	410	2	0	1	1
2016	362	4	2	2	0
2015	324	3	1	1	1
2014	315	5	2	3	0
2013	323	-	-	-	-

Antallet af indberetninger om brug af skydevåben ligger på et forholdsvist stabilt niveau.

I 2018 var der fem tilfælde, hvor en gerningsmand blev skønnet så farlig, at politiet fandt det nødvendigt at afgive skud for at gennemføre politiforretningen. Ingen af de afgivne skud var dræbende, og gerningsmanden blev i alle tilfælde efterfølgende anholdt og behandlet på en skadestue.

Ud af de 370 indberetninger i 2018 var gerningsmanden i 101 tilfælde selv bevæbnet med skydevåben, i 151 tilfælde var gerningsmanden bevæbnet med stikvåben, og i 53 tilfælde var gerningsmanden bevæbnet med slagvåben. I de resterende 65 tilfælde skønnede politiet af andre årsager, at det var nødvendigt at true gerningsmanden med våben til at efterkomme politiets anvisninger.

Herudover blev to kamphunde skønnet så aggressive/farlige over for andre, at de blev skudt/aflivet på stedet.

I 2018 har der desuden været en stigende tendens til, at politiet har fået anmeldelser om, at personer er set i det offentlige rum med skydevåben, der efterfølgende ved politiets henvendelse til personerne har vist sig at være enten "hardball våben" eller andre former for replica våben.